

■ EFS WSPIERA PROFESJONALISTÓW

Renesans szkolnictwa zawodowego

- Dotacje dla firm tworzących miejsca pracy
- Wzrośnie liczba miejsc w żłobkach

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Pomorze Zachodnie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

W NUMERZE:

- 4** **PODMIOTEM JEST CZŁOWIEK**
– rozmowa z ANDRZEJEM PRZEWODĄ,
dyrektorem Wojewódzkiego
Urzędu Pracy w Szczecinie
- 7** **EFS WSPIERA PROFESJONALISTÓW**
– renesans szkolnictwa zawodowego
- 10** **PRZEPIS NA PRACĘ** – dobre praktyki
Europejskiego Funduszu Społecznego
- 13** **INWESTYCJA W LUDZI** – projekty
z zakresu aktywizacji zawodowej
w RPOWZ 2014-2020
- 14** **DOTACJE NA NIANIE** – wsparcie
Programu Regionalnego na opiekę
nad dziećmi do 3. roku życia
- 16** **SZANSA NA OŻYWIENIE** – dotacje
dla firm tworzących miejsca pracy
w Specjalnej Strefie Włączenia
- 18** **GORĄCA KAMPANIA RPOWZ** – cykl
spotkań informacyjnych w województwie
dotyczących Programu Regionalnego
- 19** **FILHARMONIA W OBIEKTYWIE**
– warsztaty fotograficzne
z Maksymilianem Rigamontim

Biuletyn Informacyjny RPOWZ
wydawany na zlecenie
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin

Program Regionalny
dla rozwoju
Pomorza Zachodniego

Gabinet Marszałka
pl. Hołdu Pruskiego 8
70-550 Szczecin
tel. 91 44 19 195
e-mail: nwolska@wzp.pl
www.rpo.wzp.pl

Realizacja:
Smartlink Sp. z o.o. (www.smartlink.pl)
Redakcja:
Jerzy Gontarz, Agata Rokita (Smartlink)
Współpraca z redakcją:
Arkadiusz Mazepa, Marcin Szmyt,
Natasza Wolska (UMWZ)
Projekt graficzny i skład:
Maciej Pachowicz
Korekta: Dariusz Stryniak
Fotografia na okładce licencjonowana
przez Depositphotos.com/Drukarnia
Chroma

Dane zawarte w biuletynie
– stan na 9 października 2015 r.

Exemplarz bezpłatny

Debata o Funduszach Europejskich

„Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 – nowa szansa dla MŚP” – to tytuł debaty, która odbyła się 24 września w Technoparku Pomerania w Szczecinie. Była ona okazją do otwartej wymiany poglądów między przedstawicielami różnych środowisk – gospodarki, nauki i administracji publicznej. Debata poprowadził Artur Osiecki, redaktor działu ekonomicznego dziennika „Rzeczpospolita”. Zapytany przez dziennikarza, jakie pieniądze będą mieli do dyspozycji zachodniopomorscy przedsiębiorcy, marszałek Olgierd Geblewicz wskazał na stałą dostępność w regionie pozadotacyjnych form wsparcia, które świetnie się sprawdziły w poprzednim okresie programowania. Ten kierunek będzie kontynuowany.

Fot. Archiwum UMWZ

Spotkanie było okazją do otwartej dyskusji o wykorzystaniu funduszy UE

Trwają prace nad powiązaniem instrumentów zwrotnych np. z bonem dotacyjnym. Po dobrze zrealizowanym projekcie firma mogłaby uzyskać umorzenie części pożyczki (szersza relacja w cyfrowej wersji biuletynu).

Nowy instrument

Na Pomorzu Zachodnim poza dotacjami przedsiębiorcy od kilku lat korzystali z tanich pożyczek i poręczeń finansowanych z Programu Regionalnego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej JEREMIE. Poszerzyła się oferta wsparcia zwrotnego dla zachodniopomorskich firm. Podpisana 18 sierpnia 2015 r. umowa pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) a IQ Pomerania

oraz MM Prime pozwoli na udostępnienie przedsiębiorcom finansowania pochodzącego od inwestora kapitałowego. To pierwsza umowa z pośrednikiem finansowym na produkt kapitałowy w ramach inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim i druga w Polsce. Więcej o tym instrumencie będzie można przeczytać w następnym wydaniu.

II Forum Ekologiczne

Forum Ekologiczne w Kołobrzegu zostało już nazwane „ekologicznym Davos”. Może nazwa jest jeszcze na wyrast, ale rozmach forum, a przede wszystkim merytoryczne dyskusje na poszczególnych panelach pozwalają stwierdzić, że jest to jedna z najważniejszych tego typu imprez w Europie. Ponad 700 gości, prelegentów i uczestni-

ków paneli dyskusyjnych, międzynarodowe sesje dotyczące ochrony powietrza i gospodarki odpadami, wreszcie ożywione dyskusje i wymiana doświadczeń. A do tego imprezie – odbywającej się od 16 do 18 września br. – po raz kolejny towarzyszyły Targi EKO Kołobrzeg, które przyciągnęły kilkudziesięciu wystawców. Drugi dzień Forum, podobnie jak przed rokiem, rozpoczął się paradą rowerową. Potężna grupa – czy to w garniturach, czy w strojach sportowych – przejechała ulicami miasta, promując zdrowy styl życia. To wszystko sprawia, że Kołobrzeg ma szansę na stałe wpisać się w kalendarz wydarzeń przyciągających decydentów i specjalistów z dziedziny ochrony środowiska i nowoczesnych ekotechnologii. Szersza relacja z forum w kolejnym numerze biuletynu.

Fot. Marcin Omelańczuk

Drugi dzień Forum rozpoczął się paradą rowerową

DIALOG DLA JAKOŚCI

Budżet Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 to 1,6 mld euro, czyli prawie 6,7 mld zł. Na tę kwotę składają się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Chcieliśmy połączenia tych dwóch funduszy w jednym programie, aby osiągnąć efekt synergii między działaniami społecznymi a inwestycjami w infrastrukturę.

Fundusze unijne musimy wykorzystać mądrze, myśląc nie o tym, co za rok czy dwa, ale o tym, dokąd chcemy dojść za lat dziesięć i później. Chcemy podnosić poprzeczkę i liczymy na ambitne projekty. Ale pamiętamy także o środowiskach w najtrudniejszej sytuacji. Dla obszaru województwa, określonego mianem Specjalnej Strefy Włączenia, przygotowaliśmy specjalny pakiet działań.

Aby te miliardy złotych jak najlepiej zainwestować w Pomorze Zachodnie, musimy wymieniać się uwagami i rozmawiać. Należy pamiętać, że Program Regionalny jest przez nas cały czas kształtowany. Jako region zyskaliśmy większy wpływ na dystrybucję pieniędzy ze środków europejskich. Dlatego tak dużą wagę przykładamy do spotkań w regionie i otwartych debat na temat Programu. Chcemy, aby mieszkańcy włączali się w tę dyskusję.

O jakości całego Programu Regionalnego decydują także małe projekty realizowane przez przedsiębiorców i stowarzyszenia, dlatego tak ważny jest ich udział w procesie konsultacji. Beneficjenci Funduszy Europejskich, którzy mają zarówno doświadczenie praktyczne, jak i pomysły na rozwój naszego województwa przekazują nam wiele cennych uwag. W tym kontekście istotna była dyskusja nad Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych (SOOP) RPOWZ. Konsultacje społeczne projektu SOOP trwały od 25 marca do 15 kwietnia 2015 r. Wszyscy interesariusze mogli zgłaszać uwagi. Przyjęcie przez Zarząd Województwa raportu z konsultacji społecznej umożliwiło zatwierdzenie pod koniec lipca tego roku pierwszej wersji SOOP.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych jest kluczowym dokumentem, który przekłada zapisy Programu na bardziej detaliczne rozstrzygnięcia określające sposób jego realizacji. Na poziomie SOOP dokonywany jest m.in. podział dziesięciu osi priorytetowych RPOWZ na działania, dookreślany zakres interwencji, typy projektów oraz katalog beneficjentów. W dokumencie zawarte są też także ważne kryteria oceny projektów. To w dużym stopniu od tych zapisów zależy jakość i efektywność realizowanych w naszym województwie przedsięwzięć.

Ten numer biuletynu w znacznej części poświęciliśmy charakterystyce wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego zaplanowanego w RPOWZ. Wśród działań, które budować mają kapitał społeczny regionu, za jedno z priorytetowych uznajemy te dedykowane szkolnictwu zawodowemu. Chcemy, aby Europejski Fundusz Społeczny zachęcił szkoły do kształcenia młodych ludzi w ścisłej współpracy z przedsiębiorcami. Dzięki temu absolwenci będą wyposażeni w praktyczne umiejętności, które podniosą ich wartość na rynku pracy. Profesjonalne kadry zwiększą natomiast konkurencyjność naszej regionalnej gospodarki.

Zapraszam do lektury!

Olgierd Geblewicz

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Zapraszamy do zapoznania się z cyfrową wersją biuletynu, wzbogaconą o filmy i galerie zdjęć. Biuletyn można przeglądać również za pomocą urządzeń mobilnych. Wejdź na stronę <http://online.smartlink.pl/online/rpo> lub skorzystaj z kodu QR.

PODMIOTEM JEST CZŁOWIEK

Coraz większy nacisk będziemy kładli na mierzalne efekty projektów – mówi ANDRZEJ PRZEWODA, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.

Fot. Marcin Omelartczuk

Jaką funkcję w procesie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego pełni Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie?

Podobnie jak w poprzedniej perspektywie finansowej w przypadku Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w bieżącym okresie programowania Wojewódzki Urząd Pracy (WUP) pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej – tym razem dla dwóch programów: RPOWZ 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Oznacza to, że będziemy odpowiedzialni za nabór wniosków, później ocenę projektów i podpisywanie umów o dofinansowanie. Instytucja Pośrednicząca dba także o prawidłowe rozliczenie i skontrolowanie przedsięwzięć finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, które będą realizowane w naszym województwie.

Jak Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy udaje się godzić obowiązki w zakresie wdrażania RPOWZ i POWER?

Mieliśmy czas i możliwość już okrzepnąć jako instytucja odpowiedzialna za wdrażanie i wykorzystanie środków europejskich. Kilkanaście ostatnich lat to najpierw zadania związane ze Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPORR), a ostatnio z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki (PO KL). Mamy do czynienia z bardzo podobnymi działaniami realizowanymi z zastosowaniem tych samych instrumentów i narzędzi, skierowanymi do osób pozostających bez zatrudnienia. Zróżnicowania dotyczą głównie wieku osób z grupy docelowej. Oczywiście, oznacza to zmiany organizacyjne wewnątrz WUP, podzielenie się obowiązkami w jednym i drugim programie operacyjnym. Jednak, ze względu na podobieństwo obu programów i wspomniane już doświadczenie, nie stanowi to dla nas większej trudności.

**NAJWAŻNIEJSZE, BY WSPARCIE BYŁO
W MOŻLIWIE NAJWIĘKSZYM STOPNIU
DOSTOSOWANE DO INDYWIDUALNYCH
POTRZEB KAŻDEGO KLIENTA**

Programy te uzupełniają się.

Tak. Istotne jest zróżnicowanie ostatecznego odbiorcy. Działania Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój kierujemy do odbiorców poniżej 29. roku życia, którzy pozostają bez zatrudnienia i często są najmniej aktywni. Nie tylko nie mają pracy, ale nie kształcą się, nie uczą, znajdują się w obszarze zagrożenia wykluczeniem społecznym. Regionalny Program Operacyjny jest znacznie szerszy – obejmuje obszary edukacji, przedsiębiorczości, integracji społecznej oraz działań dedykowanych osobom pozostającym bez zatrudnienia, tyle że powyżej 29. roku życia. „Linia demarkacyjna” obu programów przebiega wzdłuż granicy wiekowej.

Ponad jedna czwarta budżetu RPOWZ to środki Europejskiego Funduszu Społecznego. Jak te pieniądze będą wykorzystane w ramach trzech osi priorytetowych, dla których WUP jest Instytucją Pośredniczącą?

To jest właśnie specyfika Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) – odnosi się do bardzo wielu, wydawałoby się, zróżnicowanych obszarów naszego codziennego funkcjonowania. Z jednej strony rzeczywiście są to środki, które mają służyć ułatwieniu poszukiwania pracy i podejmowania zatrudnienia, a także podniesieniu poziomu aktywności zatrudnieniowej w województwie. Z drugiej strony pieniądze z EFS mają trafiać do tych, którzy są

w najtrudniejszej sytuacji, którzy z różnych powodów wypadają z rynku pracy, trudniej im poradzić sobie w otaczającej rzeczywistości. Przywrócenie tych osób do normalnego funkcjonowania wymaga często całego szeregu skomplikowanych działań.

Poza tym mamy olbrzymi obszar związany ze wspieraniem przedsiębiorczości. Tutaj oferujemy cały zakres usług dedykowanych już działającym przedsiębiorcom, ale również wsparcie finansowe w postaci mikropożyczek i dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

IM LEPSZE DOSTOSOWANIE DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB ODBIORCY, TYM WYŻSZA EFEKTYWNOŚĆ WSPARCIA

Wreszcie mamy duże pieniądze skierowane na obszar edukacji, właściwie na każdym jej poziomie – od przedszkola, przez szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne. Mamy również możliwość finansowania opieki nad dziećmi najmłodszymi, do 3. roku życia. Tego akurat elementu brakowało w poprzedniej perspektywie finansowej. Gdy przyjrzymy się Europejskiemu Funduszowi Społecznemu, to okazuje się, że korzystać z niego mogą osoby w każdym niemal wieku.

Pierwszy nabór pozakonkursowy – do działania 6.5 RPOWZ – już za nami. Prawie 40 mln zł trafi do powiatowych urzędów pracy (PUP). Jak będą spożytkowane te pieniądze?

To jedno z naszych działań, które ma chyba najdłuższą tradycję w Europejskim Funduszu Społecznym. Mówimy o wszystkich usługach, które na co dzień są realizowane w powiatowych urzędach pracy. Z przekazanych pieniędzy zostaną sfinansowane działania, które w przypadku pozostających bez pracy osób powyżej 29. roku życia mają przynieść efekt w postaci ich zatrudnienia. Instrumentów stosowanych przez urzędy pracy jest sporo, ale najważniejsze, by wsparcie było w możliwie największym stopniu dostosowane do indywidualnych potrzeb każdego klienta. W jednym przypadku może to być wyłącznie przedłożenie oferty pracy, w innym – konieczność uzupełnienia lub całkowitej zmiany kwalifikacji zawodowych. Są osoby, które zanim zaczną się przygotowywać do powrotu na rynek pracy, powinny skorzystać z usług doradcy zawodowego, a czasami także psychologa. Tu nie ma żadnych uniwersalnych reguł, tak naprawdę każdy człowiek to osobna historia. Im większe dostosowanie do indywidualnych potrzeb odbiorcy, tym wyższa skuteczność i efektywność wsparcia. Celem jest to, by jak najwięcej osób, które są zarejestrowane w PUP, wróciło na rynek pracy i skutecznie się po nim poruszało.

Jeszcze w tym roku WUP przeprowadzi pierwsze konkursy w ramach RPOWZ. Kto powinien się do nich przygotowywać?

W pierwszej kolejności zaplanowaliśmy konkursy skierowane do tych podmiotów, które zajmują się pracą z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnymi, długotrwale bez-

Marcin Szmyt, dyrektor Wydziału Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego:

Fot. Konrad Królikowski

Obecnie realizowany Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego, w odróżnieniu od poprzedniego (na lata 2007-2013), jest finansowany z dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Regiony po latach doświadczeń dojrzały do tego, by samodzielnie budować synergię między działaniami miękkimi a infrastrukturalnymi. Kluczowe obszary finansowane z EFS – rynek pracy, edukacja i włączenie społeczne – stanowią niezbędne dopełnienie przedsięwzięć infrastrukturalnych realizowanych przy wsparciu EFRR. Idea koncentracji tych dwóch funduszy w jednym programie jest więc uzasadniona, bo zapewnia skuteczniejsze osiągnięcie zakładanych celów polityki regionalnej. I to udało się uzyskać.

Regiony podczas negocjacji z Komisją Europejską opowiadały się za możliwością łączenia środków z obu funduszy nawet na poziomie projektu. Stanowiłoby to istotne uproszczenie w realizacji bardziej złożonych przedsięwzięć. Beneficjenci realizowaliby jeden projekt zamiast kilku. Tymczasem Komisja nie chciała się zgodzić na łączenie funduszy nawet w obrębie jednej osi priorytetowej. Wymogi koordynacyjne okazały się barierą nie do przejścia. W Komisji Europejskiej za wykorzystanie EFRR odpowiada Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, a za EFS – Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia. Mimo tych trudności jesteśmy w stanie maksymalnie wykorzystać atuty wynikające z dwufunduszowości i zapewnić efektywne współdziałanie EFRR i EFS. Program przygotowaliśmy na podstawie diagnozy potrzeb w regionie, potrafimy więc dokładnie zaadresować wsparcie. Działania miękkie finansowane z EFS, budujące kapitał społeczny, stanowią niejako krwioobieg organizmu – współtworzą i uzupełniają infrastrukturalne inwestycje dokonywane w województwie.

robotnymi, znajdującymi się w największym oddaleniu od rynku pracy np. z powodu ubóstwa. Zatem zainteresowani wsparciem osób w najtrudniejszej sytuacji już powinni poważnie myśleć o przygotowaniu się do konkursu. Równoległe do działań prowadzonych przez powiatowe urzędy pracy chcemy uruchomić możliwość realizacji przedsięwzięć dedykowanych klientom, którzy w PUP nie mogą otrzymać wsparcia. Tak więc jest to konkurs dla podmiotów zajmujących się aktywizacją zawodową osób pozostających bez zatrudnienia.

Czy w obszarze aktywizacji osób bezrobotnych zostaną wprowadzone jakieś nowatorskie narzędzia?

Tutaj mamy do czynienia z dość prostym powiązaniem działań skierowanych do osób bezrobotnych z rezultatem. Istotą tych działań nie jest tworzenie nowatorskich narzędzi w doprowadzeniu osób bezrobotnych do zatrudnienia. W przypadku powiatowych urzędów pracy posługujemy się dość skutecznym instrumentarium wpisany do ustawy. Natomiast z całą pewnością

coraz większy nacisk będziemy kładli na rezultaty, mierzalne efekty projektów. Już w minionej perspektywie finansowej precyzyjnie wskazywaliśmy konieczny do osiągnięcia poziom efektywności zatrudnieniowej. Nie chodzi o to, żeby pracować z tymi ludźmi w nieskończoność, niezależnie od finalnego efektu. Zakładamy – w największym uproszczeniu – że zatrudnienie ma znaleźć mniej więcej 40% uczestników finansowanych przez nas działań.

Duże wsparcie zostanie przeznaczone na szkolnictwo zawodowe. To jeden z priorytetów w nowym okresie programowania. Jaką pomoc otrzymają szkoły zawodowe, uczniowie, nauczyciele?

Szkolnictwo zawodowe to obszar kluczowy dla efektywnego rozwijania rynku pracy. W ciągu kilkunastu ostatnich lat wyraźnie zmalała ranga szkolnictwa zawodowego. Często zawodówki były szkołami drugiego albo trzeciego wyboru. Pojawiło się wiele konsekwencji takiego stanu rzeczy. Odbieraliśmy coraz silniejsze sygnały, że sposób kształcenia zawodowego nie koresponduje z potrzebami przedsiębiorców. Oczekiwania pracodawców dotyczące określonych kwalifikacji to jedno, a sposób kształcenia w szkołach to drugie. Odbudowa szkolnictwa zawodowego trwa już od pewnego czasu. W minionej perspektywie finansowej wspólnie z kilkunastoma powiatami zrealizowaliśmy duży projekt, który objął wsparciem szkoły zawodowe („Najlepszy w zawodzie” – przyp. red.).

ZAKŁADAMY, ŻE ZATRUDNIENIE MA ZNALEŻĆ MNIEJ WIĘCEJ 40% UCZESTNIKÓW FINANSOWANYCH PRZEZ NAS DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Zakładamy, że w najbliższych latach środki EFS będzie można pozyskiwać na wszystkie obszary edukacji zawodowej, doskonale nauczycieli, dodatkowe zajęcia edukacyjne dla uczniów, staże i praktyki u pracodawcy – przy jednoczesnym zachowaniu zasady, iż koncepcja przedsięwzięć w tym zakresie musi wynikać z analizy potrzeb lokalnego rynku pracy (na jakie zawody i specjalności jest zapotrzebowanie). Zakładamy również, iż pewne elementy powinny być stosowane obligatoryjnie – po pierwsze: współpraca z pracodawcą w procesie kształcenia zawodowego. Od każdego podmiotu realizującego taki projekt będziemy wymagali działań polegających na zaplanowaniu praktyk lub stażu u pracodawcy. Drugi element, na który chcemy położyć nacisk, to usługi związane z poradnictwem edukacyjno-zawodowym dla uczniów. Proces wyboru ścieżki zawodowej wśród uczniów odbywa się dzisiaj często intuicyjnie – wynika zwykle z kierowania się modami, wyborami kolegów w grupie rówieśniczej, nie zawsze koresponduje z predyspozycjami i możliwościami poszczególnych osób.

Nowością jest wprowadzenie wsparcia opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat. To doskonałe rozwiązanie dla rodziców. Jak może wpłynąć na rynek pracy?

Dotychczas w programach finansowanych z EFS nie było możliwości finansowania przedsięwzięć związanych z opieką nad najmłodszymi dziećmi. Takie rozwiązanie pojawia po raz pierwszy. Trzeba pamiętać, że mówimy o przedsięwzięciach nierozzerwalnie powiązanych z rynkiem pracy. Z jednej strony mamy dziecko, które potrzebuje opieki, czy to w żłobku, czy klubiku dziecięcym – właściwie wszystkie formy opieki nad dziećmi są prawnie dopuszczalne. Z drugiej strony mamy rodzica, który dzięki temu wróci na rynek pracy. Te dwa aspekty są powiązane, bo mówimy tutaj o działaniu, które ma przezwyciężać bariery w godzeniu życia zawodowego z osobistym.

We współczesnej, szybko rozwijającej się gospodarce – im dłuższy rozbrat z aktywnością zawodową, tym trudniejszy powrót do pracy. W przypadku stanowisk związanych na przykład z różnego rodzaju procesami technologicznymi trzy lata przerwy to bardzo długi okres. W tym czasie środowisko pracy może się diametralnie zmienić. Muszę wyraźnie zasygnalizować, że nie zachęcamy do tego, by jak najwcześniej pozostawiać dzieci pod opieką i wracać do pracy – chcemy umożliwić godzenie tych dwóch ról. To rodzice decydują, jakie rozwiązanie będzie najlepsze dla nich samych i dla ich dziecka. Naszym zadaniem jest ograniczenie barier związanych z brakiem możliwości wyboru. Jeśli dostęp do opieki nad najmłodszymi dziećmi uzupełniony zostanie szerszym zastosowaniem elastycznych form pracy, powinniśmy osiągnąć zamierzony efekt.

Rynek pracy, włączenie społeczne, edukacja – mówimy cały czas o tych trzech obszarach. Który spośród nich stanowi dzisiaj największe wyzwanie?

Jeśli chodzi o procedury i reguły, wszystkie działania są opisywane i realizowane w bardzo podobny sposób. Nie odważyłbym się któregośkolwiek z tych obszarów wskazywać jako najważniejszy, bo wszystkie trzy wiążą się z sobą nierozzerwalnie. Różnice dotyczą oczywiście ostatecznego odbiorcy – w jednym przypadku będą to ludzie w bardzo trudnej sytuacji zawodowej czy osobistej, w innym – dzieci, dla których mają być tworzone punkty przedszkolne. Bardzo trudno porównywać ze sobą te obszary, a jeszcze trudniej wskazać, który z nich jest bardziej istotny.

Ważne, by wszystkie prowadziły do tego samego celu, jakim jest budowanie nowoczesnego społeczeństwa, ze sprawnym i odpowiednim systemem opieki, który skutecznie pomaga w sytuacjach wymagających interwencji. A z drugiej strony zapewnia mechanizmy, które przed koniecznością takiej interwencji uchronią. Jeśli będziemy w stanie zapewnić dobrą jakość edukacji na wszystkich jej etapach, wesprzeć ją działaniami ułatwiającymi dostosowanie do potrzeb i predyspozycji każdego dziecka wybór ścieżki edukacji, jeśli kształcenie będzie powiązane z potrzebami pracodawców – to jest duża szansa, że wchodzący na rynek pracy młodzi ludzie będą w stanie skutecznie radzić sobie sami.

Tym, co niewątpliwie łączy wszystkie działania finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, jest fakt, że ich podmiotem zawsze jest człowiek, niezależnie od tego, w jakiej sytuacji się znajduje i jakiego wsparcia mu potrzeba.

Rozmawiał Jerzy Gontarz

Cała rozmowa dostępna w cyfrowej wersji biuletynu.

EFS WSPIERA PROFESJONALISTÓW

Polskie szkolnictwo zawodowe zaczyna odbudowywać się m.in. dzięki narzędziom finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. Dziś już wiadomo, że rynek pracy potrzebuje profesjonalistów w określonych zawodach.

Zawodówki, technika i szkoły policealne na wiele lat przestały dobrze się kojarzyć. Na złą opinię zapracowały, niereagując na zmiany gospodarcze programy nauczania, szczątkowa współpraca szkół z przedsiębiorcami, zdekapitalizowana baza nauki zawodu. – Ta ważna część systemu edukacji przez wiele lat była uznawana za gorszą kategorię – mówi Dorota Korczyńska, kierownik Biura ds. Europejskiego Funduszu Społecznego w Wydziale Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego. – Popularność zaczęły zyskiwać licea, w których łatwo zdawało się maturę, i powstające jak grzyby po deszczu prywatne szkoły wyższe. Upowszechniło się przekonanie – jak się potem okazało błędne – że ukończenie studiów, bez względu na kierunek, otwiera szanse na dobrą pracę.

Diagnoza

Opublikowany na początku 2012 r. przez Fundację Republika raport *Szkolnictwo zawodowe i techniczne w Polsce* przedstawia bolesną diagnozę: „Szkolnictwo zawodowe, zwłaszcza po reformie edukacji w końcu lat dziewięćdziesiątych, utraciło na znaczeniu, prestiżu i trosce państwa. Nieskoordynowana polityka edukacyjna prowadząca do tworzenia znacznej liczby relatywnie tanich (w sensie inwestycyjnym) lokalnych szkół wyższych o profilach humanistycznych i upowszechnienie zdawalności egzaminu maturalnego spowodowały, że popularność szkół zawodowych i technicznych (...) dramatycznie spadła”. Wiele z nich pod względem wyposażenia pracowni zaczęło przypominać skanseny.

Zawodówki straciły na wartości. O braku zainteresowania edukacją w tych placówkach decydują też inne czynniki. Uczniowie nie mają odpowiedniego wsparcia w procesie wyboru ścieżki zawodowej. Często sugerują się wyborami kolegów i koleżanek, nie biorąc pod uwagę swoich predyspozycji i zainteresowań.

Zmiana trendów

– Szkoła zawodowa zaczęła się kojarzyć z miejscem, które nie daje szans na rynku pracy. Uznano, że do zawodówek trafiają słabi uczniowie, którzy na tym etapie zakończą swoją edukację. Nieśłusznie. Dziś statystyki jasno pokazują, że już zasadnicze wykształcenie zawodowe znacznie zwiększa szanse na znalezienie pracy. Po ukończeniu szkoły zawodowej ryzyko bezrobocia jest znacznie mniejsze niż po zakończeniu edukacji na poziomie gimnazjalnym – dowodzi Dorota Korczyńska. – Poza tym podjęcie nauki w szkole zawodowej wcale nie zamyka drogi do kształcenia się na wyższych poziomach.

Szkolnictwo zawodowe od ostatecznego upadku zaczęły w pierwszej kolejności ratować regiony, które dostrzegły, że na rynku pracy brakuje fachowców. System kształcenia zawodowego wyraźnie różnił się z oczekiwaniami pracodawców. Z Europejskiego Funduszu Społecznego zaczęto wspierać przedsięwzięcia, które stopniowo odbudowywały wartość szkół zawodowych i stwarzały szanse na podejmowanie współpracy tych placówek z pracodaw-

W system edukacji zawodowej muszą być włączeni pracodawcy

cami. Regionalne obserwatoria rynków pracy zaczęły monitorować trendy, potrafiąc precyzyjnie określić, które zawody są deficytowe (poszukiwane na rynku pracy), a których jest nadpodaż.

Polski rynek pracy stał się ubogi w zawody rzemieślnicze, usługowe. Brakuje np. cukierników, piekarzy, mechaników samochodowych, budowlanców. – Teraz skupiamy się na zachęcaniu przedsiębiorców i szkół do wzajemnej współpracy – wyjaśnia Katarzyna Brzychcy, zastępca dyrektora WUP w Szczecinie. – Zależy nam, by pracodawcy decydowali się na przyjmowanie uczniów szkół zawodowych na staże i praktyki, które powinny być płatne.

W 2012 r. wprowadzono ustawę, która realnie wsparła proces odnowy kształcenia w zawodzie. Zmodernizowano m.in. podstawę programową, nauka w technikach i szkołach zawodowych została ściślej powiązana z programami gimnazjów i liceów. Szkoły zawodowe mogą się też teraz łączyć z placówkami kształcenia ustawicznego i przekształcać w centra kształcenia zawodowego i ustawicznego. Takie rozwiązanie ułatwia osobom dorosłym zdobywanie kwalifikacji w formie kursów. Zniesiono licea profilowane, uzupełniające licea ogólnokształcące, technika uzupełniające, technika dla dorosłych i zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych. Wprowadzono nową klasyfikację, która objęła 200 zawodów i 252 kwalifikacje wyodrębnione w ramach zawodów. Podstawa programowa kształcenia w zawodach stanowi jednocześnie standard wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych kwalifikacji.

Jak wykorzystamy EFS

Szkoła zawodowa daje możliwość zdobycia poszukiwanych na rynku pracy umiejętności i kompetencji, popartych certyfikatami. Absolwent zawodówki to dobry materiał na profesjonalnego pracownika. Jaką pracę trzeba wykonać, by przekonać o tym samych uczniów?

– Zaplanowaliśmy wiele działań, które warto realizować w szkolnictwie zawodowym. Uczniowie będą się kształcić według programów nauczania zbieżnych z trendami gospodarki, zyskają możliwość odbywania staży i praktyk u pracodawców, będą poznawać

SYSTEM DUALNY

W Europie za przykład podaje się często model szwajcarski i niemiecki, gdzie dominuje dualny (podwójny lub przemienny) system kształcenia zawodowego. Uczniowie przez część tygodnia chodzą do szkoły, gdzie zdobywają wiedzę teoretyczną, a w pozostałe dni uczestniczą w kształceniu praktycznym w firmach. Zaletą tego rozwiązania jest ścisłe dostosowanie programów nauczania do oczekiwań i potrzeb pracodawców. Ponadto praktyki w przedsiębiorstwach są najczęściej płatne. Korzystają na tym uczniowie, gdyż łatwiej im przejść od nauki w szkole do czynnej pracy zawodowej. W Szwajcarii i Niemczech znakomita większość uczniów szkół zawodowych i technicznych uczestniczy w dualnym systemie kształcenia zawodowego. Co ciekawe, mimo braku wymogów formalnych firmy (w 80% są to MŚP) chętnie przyjmują uczniów na praktyki, uważając to za naturalną kolej rzeczy. Wszak wychowują sobie przyszłych pracowników.

Tomasz Czuczak, sekretarz miasta Koszalina, Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny (KKBOF):

– Szkoły zawodowe zajmują szczególne miejsce w rozwoju gospodarczym regionu. Dzięki nim absolwenci bardzo szybko mogą zaistnieć na rynku pracy. Stąd ważne jest, aby szkoły te nadal modernizowały swoją ofertę i dostosowywały ją do potrzeb pracodawców. Przy realizacji nowych projektów chcemy skorzystać ze sprawdzonych rozwiązań. Jednym z nich jest projekt partnerski „Najlepszy w zawodzie” realizowany przez 14 powiatów z naszego województwa, którego liderem jest Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Przez blisko 2 lata przyniósł doskonałe efekty. Dlatego w ramach KKBOF chcemy wspierać m.in. projekty, dzięki którym szkoły będą mogły doposażyć swoją bazę dydaktyczną, zorganizować dla uczniów staże i praktyki u pracodawców. Ważnym elementem będzie też wspieranie systemu doradztwa zawodowego czy uzyskiwanie przez uczniów dodatkowych kwalifikacji i umiejętności w czasie uzupełniających zajęć i kursów.

nowe technologie stosowane w firmach, uzyskają dostęp do doradztwa zawodowego – wyjaśnia Dorota Korczyńska. To ostatnie, zdaniem ekspertów, powinno być prowadzone już w gimnazjach, żeby uczeń jeszcze przed wyborem szkoły mógł poznać swoje preferencje i możliwości.

EFS będzie finansował przedsięwzięcia nakierowane na podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe. Podmioty realizujące takie projekty muszą zaplanować praktyki lub staże w przedsiębiorstwach. – Tylko nauka zawodu w rzeczywistym środowisku pracy może zaowocować większym powiązaniem z rynkiem i oczekiwaniami pracodawców – dodaje dyrektor WUP Andrzej Przewoda.

Wsparcie obejmuje przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym – przewiduje zarówno działania skierowane do uczniów, jak i doskonalenie umiejętności nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu. – Zmieniają się technologie i potrzeby rynku pracy, wobec czego kadra szkół powinna rozwijać się oraz aktualizować swoje umiejętności i wiedzę. Na dogodnych warunkach będą oni mogli korzystać kursów dokształcających, kwalifikacyjnych czy studiów podyplomowych. Wszystko po to, by wiedza, którą przekazują uczniom, korespondowała z potrzebami rynku pracy – mówi Dorota Korczyńska.

W system edukacji zawodowej powinni być włączeni pracodawcy. – Dlatego w Regionalnym Programie Operacyjnym przewidziano przedsięwzięcia, które pozwolą na tworzenie klas patronackich, współpracę pracodawców przy opracowywaniu programów nauczania. Przedsiębiorcy będą także brali udział w systemie egzaminowania – uzupełnia Dorota Korczyńska.

Tak ważny obszar edukacji nie może działać w oderwaniu od szkolnictwa wyższego. Uczelnie często sygnalizują problemy z absolwentami szkół niższego szczebla. Dlatego też w ramach wsparcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachod-

niopomorskiego uczniowie będą mogli uczestniczyć w kursach przygotowawczych na studia, brać udział m.in. w zajęciach laboratoryjnych, kołach czy obozach naukowych organizowanych przez szkoły wyższe. Z jednej strony pozwoli im to na poznanie specyfiki danego kierunku na wybranej uczelni, z drugiej zaś – uczelnie lepiej przygotują potencjalnych absolwentów do startu w akademickim życiu.

Dodatkowo w ramach RPOWZ wspierane będą inwestycje w infrastrukturę, by podnieść jakość bazy technologiczno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego. – Uczniowie muszą być pewni, że podczas nauki zawodu pracowali na sprzęcie, który jest używany w firmach. Dzięki temu są świadomi swoich umiejętności – mówią eksperci.

EFS będzie pomagał też osobom dorosłym w zmianie i zdobywaniu nowych kwalifikacji w procesie kształcenia ustawicznego. Ponadto dorośli będą korzystać z kursów językowych oraz poszerzających umiejętności w korzystaniu z technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Praktyka przekonuje

W regionie EFS już realnie wsparł szkolnictwo zawodowe. Od stycznia 2014 r. do końca września 2015 r. Wojewódzki Urząd Pracy w partnerstwie z 14 samorządami powiatowymi realizował projekt „Najlepszy w zawodzie”. Ponad 50 szkół zawodowych i techników włączonych do przedsięwzięcia korzystało m.in. z doradców zawodowych, opieki pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów wykazujących problemy w nauce, organizowało dodatkowe zajęcia z zakresu ICT, języków obcych czy podstaw przedsiębiorczości, a także kupowało wyposażenie. Technika i zawodówki współpracowały z pracodawcami i instytucjami rynku pracy (staże i praktyki). Szkoły wzbogaciły się o wiele pozytywnych doświadczeń. Projekt uzyskał dofinansowanie z regionalnego komponentu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W tym okresie programowania tego typu przedsięwzięcia będą finansowane z RPOWZ. Obszar szkolnictwa zawodowego znajdzie „miękkie” wsparcie w ramach ósmej osi priorytetowej *Edukacja*. – Część środków wydzieliliśmy dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego i Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego, które wspierają szkolnictwo zawodowe w ramach swoich strategii ZIT. Ponadto osobną pulę przewidziano dla partnerstw JST, które będą realizować wspólne projekty w formie Kontraktów Samorządowych. Osobne budżety dają tym podmiotom możliwość decydowania, w jaki sposób chcą u siebie rozwijać szkolnictwo zawodowe – mówi Dorota Korczyńska. Największa pula środków (prawie 34 mln euro) jest zarezerwowana dla samorządów w całym województwie, a przede wszystkim tych nieobjętych ZIT-ami ani Kontraktami Samorządowymi (więcej w ramce obok).

Współpraca szkół zawodowych i technicznych z pracodawcami stała się koniecznością. Skoro nie ma w tym zakresie dobrych rozwiązań systemowych, warto kierować się dobrymi praktykami, których będzie przybywać dzięki projektom EFS. Patrząc perspektywnie – Europejski Fundusz Społeczny nie powinien jednak zastąpić myślenia o rozwiązaniach systemowych, które w efekcie mogłyby doprowadzić do samoregulacji współpracy szkół z przemysłem i organizacjami gospodarczymi.

Jerzy Gontarz

SZKOLNICTWO ZAWODOWE W RPOWZ

Na całą ósmą oś priorytetową *Edukacja* przeznaczono 90 191 295 euro z Europejskiego Funduszu Społecznego. W tym na rozwój szkolnictwa zawodowego – 49 291 295, co stanowi 54,64% środków EFS w tym obszarze. Już sam podział budżetu pokazuje, jak priorytetowo Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego traktuje kształcenie zawodowe. Ważnym uzupełnieniem wsparcia *Edukacji* są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zaplanowane w ramach dziewiątej osi priorytetowej *Infrastruktura publiczna* na poziomie 14 mln euro. Mają służyć wzmocnieniu bazy infrastrukturalnej szkół zawodowych.

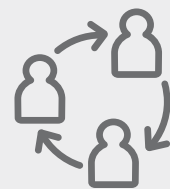
Działania współfinansowane z EFS w RPOWZ nakierowane na edukację zawodową:

- 8.6 *Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego*. Budżet: 33 891 295 euro
- 8.7 *Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego*. Budżet: 3 400 000 euro
- 8.8 *Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego*. Budżet: 2 000 000 euro
- 8.9 *Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Kontraktów Samorządowych*. Budżet: 10 000 000 euro.

W ramach działań 8.6-8.9 wsparcie uzyskają:

- uczniowie i słuchacze szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe
- młodociani pracownicy
- osoby w wieku powyżej 18. roku życia
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych)
- nauczyciele prowadzący kształcenie ogólne w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego
- nauczyciele przedmiotów zawodowych
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu
- partnerzy społeczni i gospodarczy
- pracodawcy.

Nabór wniosków w działaniu 8.9 potrwa do końca października 2015 r. Już w grudniu 2015 r. planowane są pierwsze konkursy w działaniach 8.6, 8.7 i 8.8.

PRZEPIS NA PRACĘ

Nauka zawodu nie powinna odbywać się bez nawiązywania relacji z pracodawcami, a kompleksowe podejście to klucz do dobrej i trwałej zmiany – dowodzą realizowane w województwie zachodniopomorskim projekty aktywizacji zawodowej i doskonalenia umiejętności.

Nie interesują nas projekty dla projektów – podkreślają osoby zaangażowane w opisane poniżej inicjatywy. To zaangażowanie przekłada się nie tylko na sposób myślenia o projekcie – by żył dłużej niż dane z „metryczki” – ale także i na codzienne podejście do pracy z beneficjentami. Organizatorzy kursów zawodowych zrobili wszystko, by – mimo początkowego oporu – przekonać dziewczęta, że obsługa urządzeń elektrotechnicznych może być równie fascynująca jak sztuka wizażu (projekt „Nowoczesna szkoła zawodowa”). Polickim organizacjom, które razem stworzyły innowacyjny „GPS dla rodziny”, zależało nie tylko na głównym celu projektu – wsparciu matek na rynku pracy, ale także na stworzeniu uniwersalnego w skali kraju narzędzia aktywizacji społeczno-zawodowej wszystkich grup wykluczonych.

Wspólnym mianownikiem opisywanych przedsięwzięć jest ich kompleksowość. Uczniowie szkół zawodowych nabierają szlifów pod okiem mistrzów, ale także uczą się, jak założyć firmę i pozyskać środki unijne na jej rozwój („Młodzi – Profesjonalni 2”). Przyszli kierowcy autobusów otrzymali nie tylko dogłębne przygotowanie merytoryczne, ale także praktyczną pomoc – zwrot kosztów dojazdu na kurs czy np. opieki nad dzieckiem („Młodzi kierowcy autobusów na start”), „GPS dla rodziny” i „Wymarzone dzieciństwo”

dowodzą, jak istotne jest holistyczne podejście do pracy z całymi rodzinami – dzieci mają szansę na dobry, równy start, ich mamy – na powrót do pracy.

Oto kilka projektów z komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wyznaczających kurs, który będzie kontynuowany przy wsparciu ze środków EFS w nowym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego.

MŁODZI KIEROWCY AUTOBUSÓW NA START

Jeszcze do niedawna wśród kierowców autobusów miejskich dominowali starsi panowie. Niewystarczający dopływ nowych pracowników, w połączeniu z dużą rotacją kadry i drenażem rynku przez zagraniczne firmy transportowe, stawia operatorów komunikacji publicznej w trudnej sytuacji. – Nasza współpraca z przewoźnikami wykazała, że są oni zainteresowani młodymi ludźmi, gotowymi podejmować trudne wyzwania i wolnymi od stereotypów płciowych. Dlatego w projekcie postawiliśmy na bardzo młodych – jak na realia tej branży – uczestników, w tym kobiety. Do projektu zrekrutowaliśmy 168 osób pozostających bez pracy. Dla ponad połowy było to pierwsze doświadczenie zawodowe. Wielkim, pozytywnym zaskoczeniem było dla nas zainteresowanie ze strony

pań – do projektu przystąpiło aż 25 kobiet, czyli dużo więcej niż zakładaliśmy – mówi Paulina Boryca z Grupy Igielski, odpowiedzialna za realizację projektu. To nie było jedyne zaskoczenie: do projektu przystąpiło aż 36 osób z terenów wiejskich (dwukrotnie więcej niż zakładano) i 27 osób z grupy długotrwale bezrobotnych (o 7 więcej niż przewidywano).

Paulina Boryca zwraca uwagę na to, że projekt wypełnił jeszcze jedną ważną lukę: – Pracodawcy zmagają się z błędnym kołem. Młodzi ludzie, jeśli już trafiają do firm transportowych, rzadko od razu siadają za kółkiem. Barierą jest brak wymaganych uprawnień, doświadczenia, wiedzy o specyfice transportu miejskiego. Nasi kursanci weszli na rynek pracy z pełnym pakietem kwalifikacji po blisko 400 godzinach szkoleń i 4-tygodniowym stażu w przedsiębiorstwie autobusowym. O ogromnym zapotrzebowaniu na kompleksowo przygotowanych kierowców świadczy fakt, że wielu uczestników naszego kursu znalazło pracę już na etapie projektu. Przyjęte przez nas zasady rekrutacji zaowocowały wyborem osób z pasją, co daje szansę dużej trwałości rezultatów projektu – podkreśla Paulina Boryca.

„Młodzi kierowcy autobusów na start”. Kursanci weszli na rynek pracy z pełnym pakietem kwalifikacji, po blisko 400 godzinach szkoleń i 4-tygodniowym stażu w przedsiębiorstwie autobusowym

MŁODZI – PROFESJONALNI 2

Sukces? To mało powiedziane. – Z zaoszczędzonych środków postanowiliśmy zrobić dodatkowy kurs gastronomiczny. Zakładaliśmy, że rekrutacja potrwa dwa dni. Wolnych miejsc zabrakło po siedmiu minutach. Uczniowie niemal codziennie pytają o kolejną edycję – opowiada Renata Kwolek, doradca zawodowy w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Boninie. W dwuletnim (2013-2014) cyklu warsztatów zawodowych wzięło udział 85 uczennic i 65 uczniów placówki.

Zainteresowanie nie dziwi: zarówno pierwsza, jak i druga edycja projektu „Młodzi – Profesjonalni” wykazała, że szkolenia idealnie wpisują się w zawodowe potrzeby i oczekiwania młodych ludzi. – To zasługa doboru tematów i kompleksowego podejścia. Nie tylko dostarczamy specjalistyczną wiedzę, ale także uczymy, jak zrobić z niej zawodowy użytek. Pomagamy tworzyć pierwsze biznesplany, pokazujemy, jak starać się o unijne środki. Pozyskaliśmy fantastycznych trenerów, którzy łączą unikalne doświadczenie z pedagogiczną charyzmą. Nasi uczniowie mieli możliwość zdobywania szlifów m.in. pod okiem laureatów europejskich konkursów w sztuce parzenia kawy i carvingu – opowiada Renata Kwolek.

Carving nie ma nic wspólnego z jazdą na nartach. To rzadka i cenna w gastronomii sztuka wycinania ozdób z owoców i warzyw. – Wprowadzony w pierwszej edycji „Młodych – Profesjonalnych” carving stał się naszą specjalnością. Otrzymujemy zapytania od pracodawców o możliwość skorzystania z doświadczenia naszych kursantów – mówi Renata Kwolek.

Dużą popularnością cieszyły się także inne specjalistyczne warsztaty – dla pasjonatów architektury krajobrazu (m.in. zakładanie ogrodów japońskich), przyszłych szefów kuchni japońskiej i orientalnej, ekspertów od cateringu, barmanów i baristów. Na uczniów zainteresowanych mikrobiologią czy weterynarią czekały kursy z diagnostyki i prowadzenia obserwacji laboratoryjnych. Uczestnicy warsztatów rolniczych zyskali umiejętności obsługi kombajnu, opryskiwacza i sprzętu diagnostycznego.

NOWOCZESNA SZKOŁA ZAWODOWA

Projekt powstał na zamówienie uczniów ze szkół, które współpracują ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich w Szczecinie (SIMP). – Uczniowie szkół zawodowych są bardziej świadomi swoich możliwości i potrzeb. Zdecydowanie lepiej niż jeszcze 5 lat temu znają zasady funkcjonowania partnerstwa pracodawca-pracownik – zauważa Grzegorz Śmigielski z Ośrodka Doskonalenia Kadr SIMP.

„Nowoczesna szkoła zawodowa”. Placówki uczestniczące w projekcie otrzymały pomoce dydaktyczne i wsparcie przy dostosowaniu programów nauczania do zmian technologicznych w zakładach pracy

W trwającym do końca tego roku projekcie bierze udział 375 młodych ludzi ze szkół zawodowych. To o 75 osób więcej niż zakładano, ale i tak o blisko 300 mniej niż liczyła grupa chętnych. Wśród chłopców największym wzięciem cieszyła się specjalność elektromechanik pojazdów samochodowych. 14 z nich już znalazło pracę w zawodzie. Wśród dziewcząt od lat niesłabnące powodzenie ma zawód wizażystki. Szkoły zaangażowane w projekt otrzymały sprzęt techniczno-dydaktyczny oraz wsparcie przy dostosowaniu programów nauczania do zmian technologicznych w zakładach pracy.

Grzegorz Śmigielski zwraca uwagę, jak ważne przy tego typu projektach jest uwzględnienie doświadczeń uczestników: – Uczniowie z dużą rezerwą podchodzili do praktyk w zakładach pracy. Ich wcześniejsze doświadczenia wyniesione ze szkolnych praktyk najczęściej sprowadzały się do tego, że zamiatali pomieszczenia albo wykonywali proste czynności pomocnicze. Dlatego przyjęliśmy zasadę, że instruktor na czas praktyk zajmuje się wyłącznie uczniami. Dobra organizacja i właściwe przygotowanie stanowisk pracy diametralnie zmieniło podejście beneficjentów – opowiada Grzegorz Śmigielski.

Sporym wyzwaniem było też zmotywowanie dziewcząt do udziału w kursach technicznych. Nie pomagały rozmowy i tłumaczenia doradców, nauczycieli i trenerów. Sytuację uratowały dopiero

„Młodzi – Profesjonalni 2”. Uczniowie szkół zawodowych nabierali szlifów pod okiem mistrzów

pracownice zaprzyjaźnionych firm, które na spotkaniach opowiedziały o swoim zawodzie, warunkach pracy i wynagrodzeniu. Ich argumenty sprawiły, że większość dziewcząt zdobyła uprawnienia i chce pracować na stanowiskach związanych z eksploatacją urządzeń energetycznych.

GPS DLA RODZINY

Kluczową rolę w realizowanym przez trzy lata w powiecie polickim projekcie odgrywa tajemniczy akronim NASZK. Oznacza on stworzone w ramach przedsięwzięcia i przetestowane na grupie matek innowacyjne Narzędzie Aktywizacji Społeczno-Zawodowej Kobiet, czyli – zupełnie nowe podejście do walki z dyskryminacją i wykluczeniem społecznym.

NASZK stawia na wielopłaszczyznową współpracę pomiędzy lokalnymi ośrodkami wsparcia, przede wszystkim Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), Powiatowym Urzędem Pracy (PUP) i Ośrodkiem Pomocy Społecznej (OPS). Instytucje te działają w oparciu o zintegrowaną, wspólnie tworzoną bazę danych na temat kobiet, które niedawno zostały matkami (przeciwdziałanie wykluczeniu), a także tych, które po urodzeniu dziecka nie wróciły do pracy. NASZK to swoisty koszyk, który instytucje biorące udział w projekcie wypełniły dostępnymi możliwościami wsparcia tej grupy osób. Zadbano również o zapewnienie szans powrotu na rynek pracy – poprzez staże zawodowe w elastycznym lub niepełnym wymiarze godzin oraz dofinansowanie opieki nad dzieckiem dla kobiet podejmujących pracę lub staż.

– Stworzyliśmy system pomocy nie tylko dla matek, ale tak naprawdę całych rodzin. To dla nas podwójna radość, bo od lat marzyliśmy o rewolucji w systemie profilaktyki, by nieść konkretną pomoc rodzinom potrzebującym wsparcia już od chwili narodzin dziecka, a nie wtedy, gdy problemy zaczynają się nawarstwiać –

mówi Beata Karlińska, dyrektor PCPR w Policach. – Stworzyliśmy NASZK dla kobiet, ale praktyka pokazała, że elementy narzędzia – baza danych, koszyk usług, streetworking, zapewnienie opieki nad dziećmi – mają uniwersalne zastosowanie i mogą być z powodzeniem wykorzystywane w pracy z osobami zagrożonymi różnymi formami wykluczenia.

WYMARZONE DZIECIŃSTWO

To jeden z siedmiu projektów realizowanych z PO KL przez szczecińskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci (TPD). Ich wspólnym mianownikiem jest wyrównywanie szans poprzez tworzenie wyjątkowych miejsc, w których najmłodsi mieszkańcy Zachodniopomorskiego mogą rozwijać swoje talenty i przydatne w późniejszym życiu umiejętności. Dzięki zapewnieniu maluchom opieki ich mamy zyskują szansę powrotu na rynek pracy. W ramach projektu „Wymarzone dzieciństwo” powstały dwa punkty przedszkolne w Jarominie oraz Chomętowie pod Trzebiatowem. W każdym z nich 20 dzieci w wieku od 2,5 do 5 lat ma zapewnioną opiekę dydaktyczną oraz dodatkowe zajęcia logopedyczne i z integracji sensorycznej. – Od 1 września tego roku punkty przedszkolne zostały przekształcone w przedszkola. Mieszkańcy i władze są bardzo zadowoleni z faktu, że dzięki wsparciu unijnemu udało się stworzyć nowoczesnie i funkcjonalnie wyposażone placówki z wykwalifikowaną kadrą. Po zakończeniu projektu przedszkola będą funkcjonowały nadal, finansowane ze środków własnych i gminy – podsumowuje Beata Godlewska z TPD.

Obiekty zostały przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Warto zaznaczyć, że nowy RPOWZ oferuje specjalne narzędzia wsparcia opieki nad dziećmi do 3. roku życia. Powinno to ułatwić rodzicom powrót na rynek pracy.

Małgorzata Remisiewicz

„Wymarzone dzieciństwo”. Dzięki zapewnieniu maluchom opieki ich mamy zyskują szansę powrotu na rynek pracy

INWESTYCJA W LUDZI

Europejski Fundusz Społeczny nie ma charakteru zapomogowego. Jest raczej wędką niż rybą. Korzystanie z jego wsparcia wymaga od odbiorców aktywności. Jednym z najważniejszych efektów ma być zmiana postaw ludzi, tak aby odnajdywali swoje miejsce w społeczeństwie i łatwiej radzili sobie na rynku pracy.

W województwie zachodniopomorskim ważną rolę w procesie wykorzystania EFS odgrywa Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, któremu zostały powierzone funkcje Instytucji Pośredniczącej zarówno w RPOWZ 2014-2020, jak i Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). – Realizowanie przez WUP poprzednich programów zostało dobrze ocenione i powierzono nam kontynuację działań związanych z wykorzystaniem Europejskiego Funduszu Społecznego – mówi Katarzyna Brzychcy, zastępca dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie. – Pomagamy tworzyć nowe miejsca pracy, dopasowywać umiejętności do potrzeb rynku pracy, zmieniać i podnosić kwalifikacje pracowników. Wszystkie najbardziej skuteczne działania związane ze społeczeństwem realizowane w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki będą teraz kontynuowane w ramach RPOWZ i POWER. A szczególny nacisk został położony na rynek pracy i relacje pracodawca – pracownik.

Urząd do usług

Z Europejskiego Funduszu Społecznego od lat finansowane są usługi, które na co dzień są świadczone przez powiatowe urzędy pracy (PUP) zgodnie z wymogami ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Celem tych usług, realizowanych przy wsparciu z RPOWZ, jest zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych powyżej 29. roku życia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (przez co należy rozumieć osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne oraz nisko wykwalifikowane). Urzędy pracy dostosowują wsparcie do indywidualnych potrzeb każdego klienta. Usługi obejmują m.in. pomoc w określeniu ścieżki zawodowej, zmianę kwalifikacji zawodowych, staże, praktyki i zatrudnienie subsydiowane, wsparcie mobilności, finansowanie asystenta osób niepełnosprawnych oraz udzielenie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej.

Zachęty

Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, którzy zdecydowali się na subsydiowane zatrudnienie osoby bezrobotnej, otrzymają zwrot kosztów wynagrodzenia. Firmy mogą też skorzystać z dodatkowej zachęty w postaci refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Wszystkie te formy wsparcia są finansowane z działania 6.5 RPOWZ (projekty typu 1). Nabór projektów, skierowany do powiatowych urzędów pracy, został już przeprowadzony. W tym roku do PUP trafi 40 mln zł. Równolegle jest przygotowywany konkurs na projekty dla pozostałych podmiotów. Wsparcie ma trafić do osób biernych zawodowo, które nie mogą skorzystać z usług świadczonych

przez publiczne instytucje rynku pracy. Jednym z najważniejszych wskaźników ma być uzyskanie zatrudnienia przez co najmniej 40% uczestników przedsięwzięć realizowanych przy wsparciu z tego działania. Taki wskaźnik był osiągnięty w poprzednich latach.

Wiecej pożyczek

Wsparcie bezrobotnych, m.in. poprzez dofinansowanie na założenie własnej firmy, będzie obecne również w działaniu 6.4. – W tym zakresie szykują się istotne zmiany. Główną formą wsparcia będą pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach. Dotacje będą przysługiwać osobom w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy – dodaje Katarzyna Brzychcy.

Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej zostały w formie pilotażu zastosowane w końcowej fazie realizacji PO KL. Zaobserwowano, że korzystanie z pożyczek zwiększa poczucie odpowiedzialności osób rozpoczynających działalność. Realizowano bardziej przemyślane pomysły na firmę. W obecnym okresie programowania z pożyczek będą mogli korzystać również pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy.

Zbigniew Pankiewicz
Współpraca: Agata Rokita

AKTYWNI NA RYNKU PRACY

Aktywizacji zawodowej ma służyć przede wszystkim działanie 6.5 *Kompleksowe wsparcie dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych.* Budżet: 87 mln euro.

To działanie RPOWZ 2014-2020 zawiera trzy typy projektów:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy realizowane przez publiczne służby zatrudnienia, wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) z wyłączeniem robót publicznych
2. Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowej osób biernych zawodowo znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy
3. Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności EURES zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno-gospodarczych regionu (typ projektu o charakterze warunkowym).

DOTACJE NA NIANIE

Młodzi rodzice powracający do pracy po dłuższej przerwie związanej z narodzinami dziecka często mają kłopot z zapewnieniem opieki dla najmłodszego członka rodziny. Trudno dostać miejsce w żłobku, a dalsze pozostawanie w domu utrudnia powrót na rynek pracy. Teraz dzięki EFS można otrzymać dofinansowanie na opiekę nad dzieckiem do 3 lat. Jedną z dopuszczalnych form opieki będzie np. instytucja niani.

W 1989 r. w Polsce było niemal 110 tys. miejsc w żłobkach. Po ćwierćwieczu jest ich o połowę mniej, co sprawia, że jedynie niecałe 5% dzieci w wieku do 3 lat może korzystać ze żłobków lub innych instytucjonalnych form opieki. Dla porównania w 66-milionowej Francji jest 10 razy więcej miejsc w żłobkach (wskaźnik średniej dzietności rośnie tam od 15 lat i w 2013 r. wyniósł 2,01, natomiast w Polsce spada i w tym samym roku miał wartość 1,3). Problem dostrzegły rząd i samorządy – od kilku lat sytuacja powoli się poprawia.

Maluch za mały

Cztery lata temu uruchomiono rządowy program Maluch. Początkowo mogły korzystać z niego gminy, organizacje pozarządowe i firmy. Od 2015 r. o środki z programu Maluch 2015 mogą się starać także uczelnie. – Tegoroczna edycja Malucha jest wyjątkowa. To ważne, aby młodzi ludzie, studenci, mieli zapewnioną profesjonalną opiekę nad swoimi dziećmi – mówił dla Portalu Samorządowego Władysław Kosiniak-Kamysz, minister pracy i polityki społecznej. Wnioski o dofinansowanie składano w lutym i marcu. Co ciekawe, Maluch wspiera też nieinstytucjonalne formy opieki, np. dziennych opiekunów. Rząd wyliczył, że od uruchomienia programu w 2011 r. do końca 2014 r.

liczba żłobków, klubów dziecięcych i opiekunów wzrosła prawie czterokrotnie – do 2488. Dziś liczy już prawie 3 tys. Problem jednak pozostał i nadal wyzwaniem dla rodziców jest zapisanie dziecka do żłobka. Stąd w zaprojektowanych przez samorządy województw regionalnych programach operacyjnych dla perspektywy 2014-2020 zakres wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego rozszerzono o opiekę nad najmłodszymi dziećmi.

Miejsce w prywatnym żłobku lub wynajęcie niani to wydatek rzędu 600–1500 zł, w zależności od miejsca zamieszkania. Brak możliwości zapewnienia dziecku opieki w publicznym żłobku powoduje, iż wiele matek wybiera pozostanie w domu, a nie powrót do pracy i przeznaczanie poważnej części wynagrodzenia na opłacanie opieki nad dzieckiem. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego każdego roku połowa uprawnionych do tego matek decyduje się na urlop wychowawczy do 4. roku życia dziecka, co nieuchronnie prowadzi do regresu ich kwalifikacji zawodowych. Powrót po czterech latach do pracy oznacza niejednokrotnie zaczynanie wszystkiego od nowa.

Łatwiejszy powrót do pracy

Jak zaznacza Katarzyna Brzychcy, zastępca dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego dostępnego w Regionalnym Programie Operacyjnym po raz pierwszy mamy do czynienia z finansowaniem opieki nad dziećmi do trzeciego roku życia. Dlaczego zaczynamy wspierać wynajmowanie opiekunów nieinstytucjonalnych? Przede wszystkim chodzi o pomoc w powrocie na rynek pracy.

– Wciąż brakuje miejsc w żłobkach. To zmusza kobiety albo do pozostawania w domu, albo do korzystania z pomocy babć i dziadków. Ale teraz trudniej o tego rodzaju wsparcie, choćby dlatego, że dziadkowie są coraz dłuższej aktywni zawodowo – dodaje Katarzyna Brzychcy. Młode mamy zostają same i nie mogą wrócić do pracy, bo nie mają z kim zostawić swojego dziecka. W dużych miastach i tak jest w miarę dobrze, bo oferta ze strony publicznych, a zwłaszcza prywatnych żłobków jest bogata. Natomiast w małych miejscowościach często nie ma możliwości instytucjonalnej opieki nad najmłodszymi dziećmi.

Wnioski o wsparcie przedsięwzięć zapewniających i zwiększających dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat już od 1 września mogą składać samorządy lokalne w ramach konkursu na Kontrakty Samorządowe. Urząd Marszałkowski prowadzi nabór tzw. projektów zintegrowanych realizujących Koncepcje Kontraktów Samorządowych.

W RPOWZ przewidziano również wsparcie opieki nad dziećmi do 3. roku życia poza formułą Kontraktów Samorządowych – dedykowane wszystkim podmiotom, nie tylko samorządom lokalnym, które świadczą tego rodzaju usługi. Dopuszczalne formy opieki obejmują tworzenie żłobków, klubów malucha, a także tworzenie miejsc opieki dla dzieci niepełnosprawnych. Duży nacisk położony zostanie na opiekę nieinstytucjonalną, finansowanie opiekunów dziennych, a także pokrycie kosztów zatrudnienia nian.

**NIANIE TO DOBRE UZUPEŁNIENIE
INSTYTUCJONALNEJ OPIEKI NAD
NAJMŁODSZYMI DZIEĆMI.
PIENIĄDZE NA OPIEKUNKI NALEŻY
ROZUMIEĆ JAKO INWESTYCJĘ
W KADRY – MAJĄ PRZECIEŻ
DOPROWADZIĆ DO POWROTU
RODZICÓW NA RYNEK PRACY**

Zawód: niania

– Nianie muszą być zatrudnione na umowę o pracę. Środki EFS pozwolą na współfinansowanie kosztów zatrudnienia i składek ZUS. W konkursach organizowanych przez WUP w ramach RPOWZ będą uczestniczyć operatorzy przekazujący z kolei wsparcie rodzicom, którym konieczność opieki nad dzieckiem nie pozwala na powrót do pracy – mówi Anna Zabraniak, naczelnik Wydziału Zarządzania EFS w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie.

– W Białogardzie rozwiązaliśmy problem opieki nad dziećmi poprzez dwa żłobki – publiczny i niepubliczny – wyjaśnia zastępca burmistrza Małgorzata Stachowiak. – Żłobki przyjmują dzieci w wieku od 18 miesięcy. Ale wiem, że niektórzy rodzice na własną rękę zapewniają opiekę nad dziećmi, wynajmując opiekunki. Jeśli pojawi się nowa forma wsparcia, która na dodatek spowoduje wyjście ludzi z szarej strefy, to bardzo dobrze. Dołożymy wszelkich starań, by pomóc rodzicom wykorzystać te fundusze.

Także zdaniem Teresy Dery, wójta gminy Dobra, temat opieki nad małymi dziećmi jest istotny. Gmina przygotowuje się do wykorzystania środków pomocowych na różne modele pomocy dla rodziców.

Wsparcie będzie przysługiwało rodzicom wracającym do pracy i będzie trwało nawet przez rok. – Niedopuszczalna jest jednak

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO 3 LAT W RPOWZ

Prawie 18 mln euro przeznaczono w Programie Regionalnym na dofinansowanie usług związanych z opieką nad najmłodszymi dziećmi. Wsparcie udzielane będzie w ramach dwóch działań, dla których uruchamiane są osobne konkursy:

- 6.6 *Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.* Budżet: 12,9 mln euro
- 6.7 *Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach Kontraktów Samorządowych.* Budżet: 5 mln euro.

Działanie 6.7 jest skierowane do JST, które występują wspólnie w ramach Kontraktów Samorządowych (KS). Konkurs na projekty zintegrowane zawierające koncepcje KS został ogłoszony 1 września 2015 r. Konkurs w ramach działania 6.6, planowany na 2016 r., będzie skierowany do wszystkich podmiotów uprawnionych do świadczenia opieki nad dziećmi. Projekty zmierzające do upowszechnienia dostępu do usług opieki nad dziećmi wieku do 3 lat mogą polegać na:

- tworzeniu instytucji opieki (żłobki i kluby dziecięce)
- wsparciu istniejących żłobków i klubików w tworzeniu dodatkowych miejsc
- tworzeniu odpowiednich warunków do rozwoju opieki (opiekun dzienny)
- finansowaniu pozainstytucjonalnej opieki (niania).

sytuacja, w której dzieckiem opiekuje się jednocześnie opiekunka i mama. Mama musi podjąć pracę lub zacząć jej aktywnie szukać, co też wiąże się z częstym przebywaniem poza domem – zaznacza Katarzyna Brzychcy.

Zdrowa kalkulacja

Dlaczego Unia Europejska wspiera dotowanie nian? Bo to dobre uzupełnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi. Pieniądze na opiekunki należy rozumieć jako inwestycję w kadry – mają przecież doprowadzić do powrotu rodziców (głównie matek) na rynek pracy. Wyzwaniem jest natomiast popularyzacja elastycznego modelu pracy w polskich firmach. Odsetek pracowników w wieku 15-64 lata pracujących w sztywnych godzinach jest w Polsce dwukrotnie wyższy niż w Finlandii (87,6% wobec 43,9%) i o ponad 30 punktów procentowych wyższy niż w Niemczech i Szwecji. Tymczasem uelastycznienie czasu i sposobu wykonywania pracy to najistotniejszy warunek wczesnego powrotu pracownika po przerwie spowodowanej np. urodzeniem i wychowaniem dziecka.

Wśród pozostałych czynników sprzyjających powrotom matek na rynek pracy są pozytywne wzorce rodzinne dotyczące pracy zawodowej kobiet, odpowiednio wysokie wykształcenie, wczesne wejście na rynek pracy, wsparcie partnera w opiece nad dzieckiem i wreszcie dostęp do zewnętrznej pomocy w opiece nad dzieckiem.

I nie chodzi tu o koszty dla państwa i gospodarki. Chodzi raczej o stworzenie modelu, w którym rodzice nie tylko łatwiej będzie wracać do pracy, ale także chętniej zdecydują się na dziecko. Chodzi o jakość życia.

Zbigniew Pankiewicz

SZANSA NA OŻYWIENIE

30 września 2015 r. ogłoszony został pierwszy konkurs skierowany do MŚP w ramach RPOWZ 2014-2020. Przedsiębiorcy będą mogli otrzymać dofinansowanie na realizację projektów, w wyniku których powstanie co najmniej 10 nowych miejsc pracy. Ale to nie jedyny warunek, który trzeba spełnić.

Specyficzne dla konkursu jest zawężenie obszaru realizacji projektów do terenów Specjalnej Strefy Włączenia (mapa na ostatniej stronie biuletynu) i wsparcie tylko projektów z branży produkcyjnej. Jednakże główny nacisk został położony na tworzenie trwałych miejsc pracy.

Strefa specjalnej troski

W RPOWZ 2014-2020 zaplanowano kompleksowe wsparcie, które będzie realizowane przede wszystkim za pomocą konkursów ukierunkowanych terytorialnie. To wynik ewolucji w myśleniu o polityce rozwoju w ostatnich latach w Europie i Polsce. Wsparcie z pieniędzy publicznych nie jest wyznaczane według granic gmin, powiatów czy nawet województw. Kluczowym czynnikiem staje się identyfikowanie wspólnych potencjałów i problemów do przezwyciężenia.

Marek Orszewski, zastępca dyrektora Wydziału Zarządzania Strategicznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego:

Fot. Konrad Królikowski

Celem konkursu dotyczącego działania 1.6 jest uruchomienie inicjatyw inwestycyjnych w przedsiębiorstwach, które doprowadzą do wzrostu zatrudnienia w Specjalnej Strefie Włączenia. Zależy nam na stworzeniu dobrych miejsc pracy, które będą wzmacniały region.

NAWET 10 MLN ZŁ MOGĄ POZYSKAĆ FIRMY INWESTUJĄCE W NOWE PRODUKTY LUB ROZWIĄZANIA PRODUKCYJNE I TWORZĄCE MIEJSCA PRACY NA OBSZARZE SPECJALNEJ STEFY WŁĄCZENIA

Takim problemowym obszarem na Pomorzu Zachodnim jest Specjalna Strefa Włączenia (SSW), obejmująca tereny województwa o szczególnie niekorzystnych uwarunkowaniach pod względem dostępności komunikacyjnej, istniejącej infrastruktury publicznej, cechujące się wysokim poziomem bezrobocia i niską atrakcyjnością gospodarczą. To tereny, które w sposób szczególny wymagają rewitalizacji fizycznej, społecznej i gospodarczej – i właśnie im dedykowany jest pierwszy konkurs dla przedsiębiorców.

Ile, na co i dla kogo?

W konkursie organizowanym w ramach działania 1.6 *Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia* dofinansowanie będzie udzielane na projekty inwestycyjne zwiększające potencjał produkcyjny przedsiębiorstw, ukierunkowane na stworzenie znaczącej liczby trwałych miejsc pracy na terenie SSW oraz podniesienie konkurencyjności firm. – To dla nas duże wyzwanie,

ponieważ konkurs dotyczy obszarów z poważnymi problemami, a jednocześnie oczekujemy, że inwestorzy będą tutaj tworzyć nowe miejsca pracy i podnosić konkurencyjność firm na poziomie co najmniej ponadregionalnym – mówi Piotr Maras, dyrektor Wydziału Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

Minimalna liczba miejsc pracy utworzona w wyniku realizacji projektu wynosi 10 etatów. Od liczby utworzonych miejsc pracy uzależniona jest maksymalna kwota dofinansowania:

- 10 miejsc pracy – do 2 mln zł
- powyżej 10 miejsc pracy – do 200 tys. zł za każde kolejne miejsce pracy

Maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 10 mln zł. Poziom dofinansowania projektu uzależniony jest od wielkości przedsiębiorstwa:

- do 45% – średnie przedsiębiorstwa
- do 55% – mikro- i małe firmy

Przedsiębiorcy będą zobowiązani do utrzymania powstałych miejsc pracy przez co najmniej 3 lata od ich utworzenia. Premiowane będą te projekty, które zagwarantują dłuższy niż 3-letni okres zatrudnienia.

Na co można przeznaczyć dofinansowanie? Lista możliwości jest długa – od kupna gruntu, poprzez zakup budynków czy ich budowę, zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń, linii produkcyjnych,

wartości niematerialnych i prawnych, aż po wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych. Działania te powinny prowadzić do budowy lub rozbudowy przedsiębiorstwa, wykreowania nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu czy usługi, zwiększenia efektywności produkcji, zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego. Efektem rozwoju firmy musi być stworzenie nowych, trwałych miejsc pracy.

Zatrudnienie

– Najbardziej zależy nam, by dofinansowanie przyczyniło się do tworzenia trwałych miejsc pracy oraz wzrostu konkurencyjności i innowacyjności firm. To podstawowe warunki. Za te dwa elementy będzie przyznawana największa liczba punktów – mówi Piotr Maras.

Punkty przyznawane są za liczbę miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji projektu, według następującej skali:

- powyżej 10 etatów – 1 pkt
- powyżej 15 etatów – 2 pkt
- powyżej 20 etatów – 3 pkt
- powyżej 25 etatów – 4 pkt
- powyżej 30 etatów – 5 pkt

– Przy czym liczą się tylko etaty utworzone na podstawie umów o pracę, a nie umów cywilnoprawnych. Zarówno na etapie oceny wniosku, jak i w trakcie realizacji projektu oraz po jego zakończeniu będziemy sprawdzać, czy nie mamy do czynienia z przenoszeniem miejsc pracy w województwie, zamiast tworzenia nowych. Wnioskodawcy muszą na to zwrócić szczególną uwagę – zaznacza Piotr Maras.

Innowacyjność, czyli co?

Projekty powinny cechować się innowacyjnością. Co to oznacza? Podczas oceny wniosków przyznawane są punkty za poziom zmiany produktowej bądź procesowej według następujących kryteriów:

Piotr Maras, dyrektor Wydziału Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego:

Fot. Archiwum UMWZ

Z moich spotkań z przedsiębiorcami i samorządowcami wynika, że jest duże oczekiwanie na uruchomienie nowych konkursów. Przedsiębiorcy mają pomysły i gotowi są do aplikowania o dotacje z nowego RPO. Będziemy prowadzili szkolenia dla wnioskodawców właśnie na obszarze SSW i będziemy też apelować do samorządów, aby zaangażowały się w pozyskiwanie inwestorów, których takie wsparcie może dotyczyć. Konkurs ten, jak żaden z wcześniejszych, jest również w ich interesie.

1. W wyniku realizacji projektu zostanie wprowadzona innowacja produktowa, tzn. projekt zakłada wprowadzenie produktu (lub usługi) charakteryzującego się nowością (np. nowe cechy, funkcjonalność) w porównaniu do:

- produktów dotychczas oferowanych przez firmę – 1 pkt
- produktów dostępnych na docelowym rynku – do 2 pkt

2. W wyniku realizacji projektu do praktyki przedsiębiorstwa wdrożona zostanie innowacja procesowa, czyli nowa lub znacząco udoskonalona metoda produkcji lub dostawy. Jeżeli będzie to innowacja:

- co najmniej w skali regionalnego rynku – projekt otrzyma 1 pkt
- co najmniej w skali polskiego rynku – do 2 pkt

Andrzej Szoszkiewicz

KONKURS W PIGUŁCE

Wnioskodawcami w ramach działania 1.6 *Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia* mogą być mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa.

Wsparcie otrzymają następujące inicjatywy:

1. Projekty inwestycyjne zwiększające potencjał produkcyjny przedsiębiorstw ukierunkowane na stworzenie znaczącej liczby trwałych miejsc pracy oraz podniesienie konkurencyjności firm działających na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia.
2. Projekty dotyczące wyłącznie działalności produkcyjnej przedsiębiorstwa poprzez inwestycje w grunty, budynki, budowle, nowoczesne maszyny i urządzenia, linie produkcyjne, wartości niematerialne i prawne, wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych – prowadzące do:
 - budowy lub rozbudowy przedsiębiorstwa
 - wykreowania nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu
 - zwiększenia efektywności produkcji przedsiębiorstwa
 - zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego
 - **a przede wszystkim do stworzenia trwałych miejsc pracy.**

Ogólna pula środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów: 42 mln zł.

Termin składania wniosków: 2 listopada 2015 r. – 1 lutego 2016 r.

Planowany termin rozstrzygnięcia konkursu: czerwiec 2016 r.

Najważniejsze informacje o konkursie znajdują się w Regulaminie Konkursu Działania 1.6 zamieszczonym na stronie www.rpo.wzp.pl w zakładce *Zobacz ogłoszenia* i od jego lektury zainteresowani powinni zacząć przygotowania do ubiegania się o dofinansowanie.

Dodatkowe informacje na temat warunków konkursu można uzyskać telefonicznie pod numerem: 91 44 11 100, drogą elektroniczną: wwrpo@wzp.pl lub za pośrednictwem strony www.rpo.wzp.pl. Warto skorzystać ze wsparcia, jakie oferuje Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich i jego filie – infolinia: 800 34-55-34.

GORĄCA KAMPANIA RPOWZ

W Świnoujściu udało się dokonać prawie niemożliwego. W upalny wakacyjny dzień – zamiast na plażę, do kina czy kawiarni – mieszkańcy, przedsiębiorcy i przedstawiciele lokalnych organizacji i instytucji przybyli do Miejskiego Domu Kultury, by poznać nowy Program Regionalny.

Właśnie w Świnoujściu ruszyła kampania informacyjna dotycząca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Spotkanie otworzył prezydent Świnoujścia Janusz Żmurkiewicz, który przypomniał, co udało się już zrobić dzięki wsparciu funduszy w latach 2007-2013. Świnoujście zrealizowało 27 projektów o wartości 113 mln zł, z czego 62 mln zł stanowiły środki UE. – Te pieniądze umożliwiły nam dokonanie widocznego skoku cywilizacyjnego – ocenił prezydent Żmurkiewicz.

Prezentując nowy Program Regionalny, marszałek województwa Olgierd Geblewicz przypomniał, że jest on wynikiem spotkań i dyskusji z lokalnymi środowiskami, które miały wpływ na jego ostateczny kształt. – Im więcej będziemy rozmawiać ze sobą, tym lepsze jakościowo projekty będą uzyskiwać dofinansowanie – powiedział marszałek.

Polskie regionalne programy operacyjne, których łączny budżet sięga 31,3 mld euro (z 82,5 mld przyznanych Polsce), są dowodem na daleko posuniętą decentralizację systemu zarządzania funduszami europejskimi. Żaden inny kraj UE nie pozostawił samorządom tak dużych kwot do dyspozycji. Alokacja RPO dla Zachodniopomorskiego to 1,6 mld euro – Pieniądze te trzeba mądrze zainwestować, by przyczyniły się do trwałego rozwoju naszego regionu – podsumował marszałek.

NOWE INSTRUMENTY W RPOWZ

Program Regionalny zakłada wprowadzenie mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w dwóch częściach województwa – w ramach Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego oraz Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego. Te partnerstwa samorządów będą realizować wspólne projekty poprawiające powiązania funkcjonalne pomiędzy głównymi miastami oraz otaczającymi je gminami. Równolegle w RPOWZ uruchomiono Kontrakty Samorządowe – instrument, dzięki któremu mniejsze samorządy także będą realizować wspólne przedsięwzięcia o szerszym oddziaływaniu niż obszar jednej gminy. Najuboższe samorządy objęto tzw. Specjalną Strefą Włączenia, która umożliwi skoncentrowanie działań wokół trzech obszarów wsparcia z RPOWZ – aktywizacji infrastrukturalnej, gospodarczej i społecznej.

Między innymi dlatego region pracuje aktualnie nad identyfikacją inteligentnych specjalizacji, do których wstępnie zaliczono biogospodarkę, działalność morską i logistykę, przemysł maszynowy i metalowy, usługi przyszłości oraz turystykę i zdrowie. Uczestnikom spotkania przybliżono nowe, często złożone instrumenty RPOWZ.

Konferencja w Świnoujściu rozpoczęła cykl spotkań informacyjnych w regionie dotyczących wsparcia z RPOWZ 2014-2020. Stwarzają one okazję do porozmawiania z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego oraz instytucji uczestniczących we wdrażaniu Programu Regionalnego – Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie. Podczas spotkań eksperci wyjaśniają, jak działają nowe instrumenty wprowadzone do RPOWZ i omawiają tegoroczne konkursy. Do dyspozycji są również konsultanci Punktów Informacji o Funduszach Europejskich. **(ZP)**

Świnoujście zmienia się dzięki funduszom unijnym. Jedną z flagowych inwestycji była budowa mariny w Basenie Północnym

WARSZTATY Z MAKSYMILIANEM RIGAMONTIM

W sierpniu szczecinianie mogli oglądać wystawę Grand Press Photo. Z tej okazji magazyn „Press” zorganizował warsztaty fotograficzne w Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie.

17 osób wzięło udział w spotkaniu z Maksymilianem Rigamontim. Wielokrotny laureat Grand Press Photo, autor m.in. zdjęcia Roku 2012, opowiadał o swoich doświadczeniach fotoreportera oraz pokazywał zdjęcia z Afganistanu, Ukrainy i Bałkanów. – Warsztaty były doskonałą okazją do porozmawiania z prawdziwym fotoreporterem, dla którego ważne są kwestie społeczne – mówi Piotr Wolski, uczestnik spotkania. – Nie skupia się na technicznym aspekcie fotografowania, ale na emocjach w zdjęciach. A o to przede wszystkim w fotografii chodzi.

Uczestnicy mieli możliwość fotografowania wyjątkowego budynku Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie, który powstał dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego. Dla wielu z nich było to dużym przeżyciem: – Jestem dumna z filharmonii. Jestem dumna z tego, że mogłam robić tam zdjęcia – wyznaje Alina Szydłowska, uczestniczka warsztatów. – I jestem dumna z tego, że mogę słuchać tam muzyki. Potwierdzam słowa Radzimira Dębskiego wypowiedziane podczas koncertu inauguracyjnego: „Jeżeli mamy zredefiniować słowo filharmonia, tutaj na pewno to się uda”. Udało się.

Surowa bryła filharmonii jest tematem bardzo lubianym przez fotografów. Piotr Wolski: – Biel i czerni odhumanizowują przestrzeń. Pozwalają jednak na zabawę detalem, na zatracenie skali, na fotografię koncepcyjną opartą na geometrii i zależnościach pomiędzy planami na zdjęciu.

Dla uczestników warsztatu zorganizowano konkurs. Ale nie mieli oni możliwości opracowania zdjęć – co było sporym utrudnieniem. W konkursie były oceniane surowe kadry, bez żadnej obróbki. Laureaci konkursu to Danuta Kazana (miejsce I), Magdalena Bylińska (II) i Piotr Wolski (III).

2

3

1

FOTOGRAFIE LAUREATÓW KONKURSU

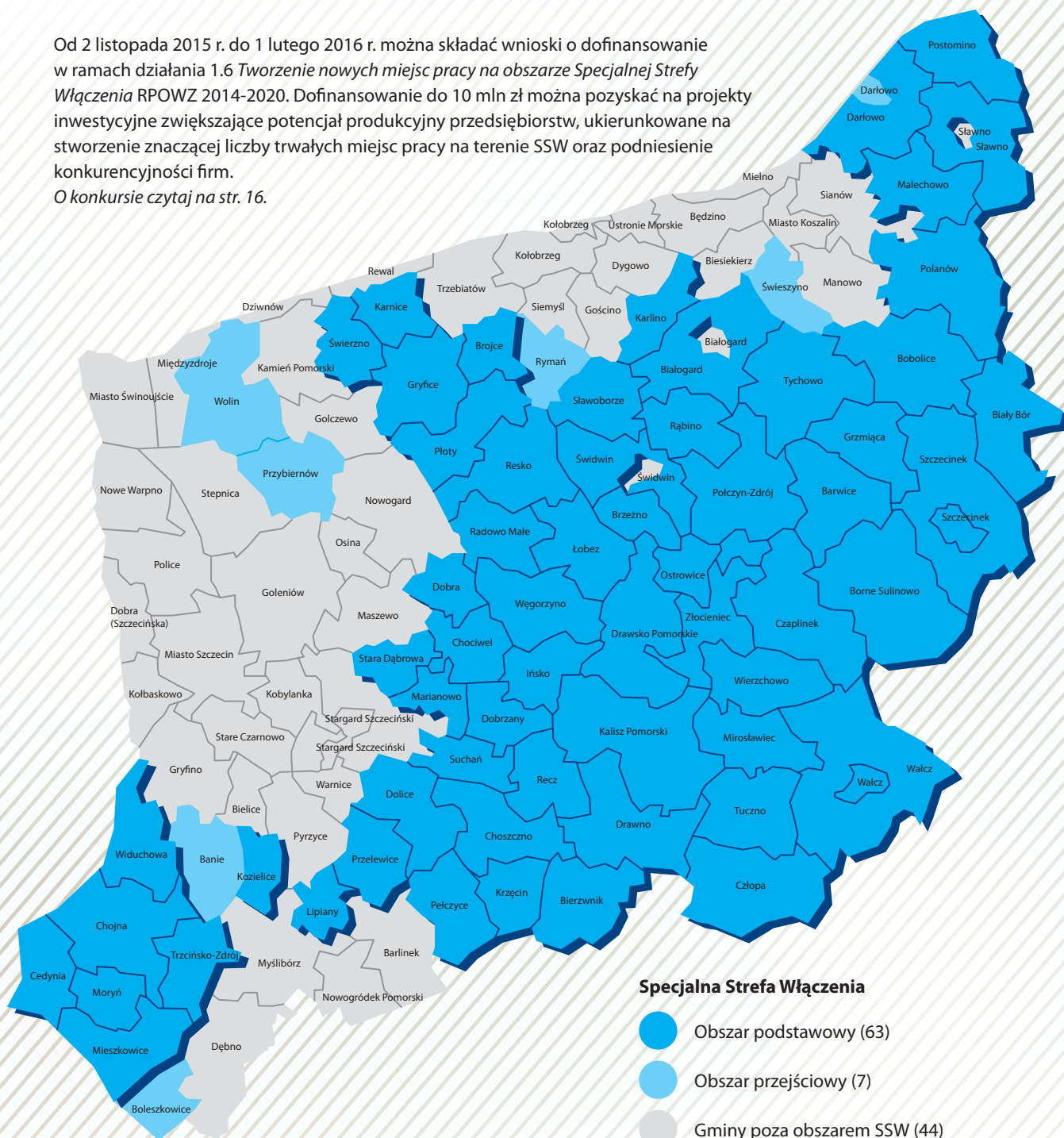
- 1 – Danuta Kazana – I miejsce
- 2 – Magdalena Bylińska – II miejsce
- 3 – Piotr Wolski – III miejsce

Więcej zdjęć w cyfrowej wersji biuletynu.

OBSZAR SPECJALNEJ STREFY WŁĄCZENIA (SSW) W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM

Od 2 listopada 2015 r. do 1 lutego 2016 r. można składać wnioski o dofinansowanie w ramach działania 1.6 Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia RPOWZ 2014-2020. Dofinansowanie do 10 mln zł można pozyskać na projekty inwestycyjne zwiększające potencjał produkcyjny przedsiębiorstw, ukierunkowane na stworzenie znaczącej liczby trwałych miejsc pracy na terenie SSW oraz podniesienie konkurencyjności firm.

O konkursie czytaj na str. 16.

PUNKTY INFORMACYJNE FUNDUSZY EUROPEJSKICH

INFOLINIA: **800 34 55 34**

www.rpo.wzp.pl

